Pohjoismaiden neuvoston suositukset 2025

Suositus 1/2025: Vähittäiskaupan ruokahävikin vähentäminen (A 1993/UHN)
Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että muutetaan lainsäädäntöä ja siihen liittyviä ohjeita siten, että vastuu ”parasta ennen” -päiväysmerkinnällä varustetun tuotteen syömäkelpoisuuden arvioinnista annetaan kuluttajalle.
että muutetaan ohjeita, joiden mukaan kauppojen on alennettava ”parasta ennen” - päiväyksen ylittäneiden tuotteiden hintaa tietyllä vähimmäismäärällä.

Suositus 2/2025: Pohjoismaisten palkintojen jaon näkyvöittäminen (A 1999/UKK)
Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että käydään vuoropuhelua relevanttien alojen ja toimijoiden kanssa ja arvioidaan mahdollisuuksia luoda foorumi esimerkiksi kustannusalaa varten Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkintojen näkyvöittämisen yhteydessä säännöllistä tiedonvaihtoa silmällä pitäen.
että selvitetään, voidaanko vastaavia hankkeita toteuttaa myös muiden palkintojen osalta.
että lisätään tukea pohjoismaisen kirjallisuuden kääntämiseen ja kannustetaan kääntämään entistä suurempi osa Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkintoehdokkaiden teoksista.
että varmistetaan riittävät resurssit, joiden avulla lisätään Pohjoismaiden neuvoston palkintojen näkyvyyttä sekä tuodaan ehdokkaana olleiden ja palkittujen teokset esiin ja suuren yleisön saataville.

Suositus 3/2025: Turvallinen digitaalinen Pohjola lapsille ja nuorille (A 1979/UKK)
Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että asetetaan digitaalisen median työryhmä selvittämään mahdollisuuksia lisätä verkonkäyttäjien suojaa Pohjolassa yhteispohjoismaisen sääntelyn ja kansallisten toimien avulla.

Suositus 4/2025: Tasa-arvoisempi ilmastopolitiikka (A 2000/UVN)
Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että luodaan mekanismi parhaiden käytäntöjen säännöllistä keräämistä varten YK:n ilmastosopimuksen (UNFCCC) tasa-arvosuunnitelman (GAP) toimeenpanon tukemiseksi Pohjoismaissa.
että järjestetään korkean tason kokouksia ja seminaareja, joissa keskustellaan tasa-arvon sisällyttämisestä ilmastopolitiikkaan sekä Pohjoismaiden kokemuksista, toimista, haasteista ja käytänteistä.
että sisällytetään tasa-arvonäkökulma hakuprosessiin ilmastopolitiikan ja vihreän siirtymän hankkeissa.

Suositus 5/2025: Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2026 budjetti (B 349/PRE)
Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se hyväksyy ministerineuvoston ehdotuksen Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2026 budjetiksi ja siihen sisältyvän Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston välisen budjettisopimuksen.
että yhteistyöministerit hyväksyvät ja seuraavat seuraavan budjettisopimuksen toteutumista:
Osapuolet ovat Pohjoismaiden neuvoston budjettiprosessiin antaman panoksen ja pääsihteerin budjettiehdotuksen perusteella yhtä mieltä siitä, että vuoden 2026 budjettivarojen käytössä on priorisoitava seuraavia aloja:

1. **Lapset ja nuoret** – panostukset, joilla edistetään nuorten hyvinvointia, osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia pohjoismaisessa yhteistyössä, mukaan lukien koulutus- ja liikkuvuusohjelmat sekä ennalta ehkäisevä mielenterveystyö.

2. **Kulttuuri ja koulutus** – pohjoismaisille kulttuurilaitoksille ja -rahastoille, kieliyhteistyöhön ja opiskelijaliikkuvuuteen kohdennettavan tuen jatkaminen sekä demokratiataitojen edistäminen, jossa keskitytään erityisesti lapsiin ja nuoriin sekä tiedotusvälineiden rooliin.
3. **Kriisivalmius ja yhteiskuntaturvallisuus** – siviilivalmiutta ja kriisinkestävyyttä koskevien alakohtaisten ja monialaisten panostusten toteuttaminen Pohjoismaiden ministerineuvoston koko toiminnassa.
4. **Ympäristö, ilmasto ja biodiversiteetti** – yhdennetty tuki monialaisille toimille, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, kiertotalouteen ja biodiversiteettiin, sekä lasten ja nuorten näkökulmien huomioon ottaminen.
5. **Vihreä siirtymä ja liikenne** – tuki alakohtaisille aloitteille, joilla edistetään liikennealan vihreää siirtymää koko Pohjolassa.
6. **Vapaa liikkuvuus Pohjoismaissa** – painopisteinä yhteiset työmarkkinat ja pendelöijien edellytykset, pohjoismaiset neuvontapalvelut sekä digitaalisen liikkuvuuden ja henkilöllisyyden linkittämisen edistäminen maiden välillä.

Suositus 6/2025: Tulevaisuuden vanhustenhuolto (A 2029/UVN)
Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että laaditaan strategia tulevaisuuden vanhustenhuollosta Pohjoismaissa.

Suositus 7/2025: Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden puolesta tehtävät pohjoismaiset toimet (A 2020/UVN)
Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että laaditaan tasa-arvoa koskeva pohjoismainen valkoinen kirja, jossa koostetaan ja kehitetään pohjoismaista tasa-arvopolitiikkaa ja olemassa olevaa tutkimustietoa.

Suositus 8/2025: Polaaripolttoaineet arktisen alueen hyvinvoinnin parantamiseksi (1998/UHN)
Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että edistetään kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO) polaaripolttoaineiden tunnustamista MARPOL-yleissopimuksessa.
että toimeenpannaan säännöksiä, jotka edellyttävät polaaripolttoaineiden käytön lisäämistä Pohjoismaiden arktisilla vesialueilla liikennöivissä aluksissa.

Suositus 9/2025: Saamenkielisen opetusaineiston ja saamelaisten opettajien koulutuksen lisääminen (A 2003/UKK)
Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se tekee selvityksen siitä, miten saamelaisten lasten kielellisiin oikeuksiin ja tarpeisiin vastataan nykyään Pohjoismaissa.
että se tekee konkreettisia ehdotuksia toimiksi, joita tarvitaan turvaamaan saamelaisten lasten oikeudet koulutukseen heidän omalla kielellään, sekä kyseisten toimien toteuttamiseksi lisäämällä Suomen, Ruotsin ja Norjan välistä yhteistyötä.
että se asettaa pohjoismaisen yhteistyöryhmän, jonka tavoitteena on poistaa saamelaisten alueiden kouluyhteistyön esteitä.

Suositus 10/2025: Saamenkielisen opetusaineiston ja saamelaisten opettajien koulutuksen lisääminen (A 2003/UKK)
Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Suomen, Norjan ja Ruotsin hallitukselle,
että Suomi, Ruotsi ja Norja käynnistävät vahvemman yhteistyön tavoitteena turvata saamelaisten lasten kielelliset oikeudet sekä saamen kielten tulevaisuus.
että asianomaiset viranomaiset ja koulutustoimijat Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa käynnistävät yhdessä maiden saamelaiskäräjien kanssa pysyvän strategisen yhteistyön tavoitteena lisätä

pätevien saamelaisten opettajien ja saamenkielisen opetusaineiston määrää.

Suositus 11/2025: Julkisen palvelun mediat (A 1995/UKK)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että Pohjoismaiden julkisen palvelun mediat selvittävät edelleen mahdollisuutta näyttää muiden Pohjoismaiden ohjelmatarjontaa omilla kanavillaan.

että julkisen palvelun mediat, silloin kun se on tarkoituksenmukaista esimerkiksi muilla pohjoismaisilla kielillä tekstitettyinä lähetyksinä, edistävät kielten ymmärtämistä Pohjoismaiden välillä.

Suositus 12/2025: Pohjoismainen yhteistyö riippumattoman journalismin tukemiseksi (A 2010/UKK)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se tekee aloitteen uutismedioiden edellytysten selvittämiseksi Pohjoismaissa tarkoituksena löytää esimerkkejä parhaista käytännöistä hyvän, luotettavan ja riippumattoman journalismin sekä hyvän journalistisen etiikan varmistamiseksi koko Pohjolassa.

että se selvitykseen liittyen kutsuu kokoon aihetta käsittelevän ”pyöreän pöydän keskustelun” sekä

että se selvittää, miten eurooppalainen medianvapaussäädös vaikuttaa pohjoismaiseen mediapolitiikkaan ja pohjoismaisiin uutisten välittäjiin.

Suositus 13/2025: Yhteispohjoismaiset digitaaliset ratkaisut (A 1994/UVU)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se perustaa yhteisen elimen kehittämään ja ylläpitämään yhteispohjoismaisia digitaalisia ratkaisuja.

että Pohjoismaat antavat tämän yhteisen elimen huolehtia uusien digitaalisten ratkaisujen kehittämisestä sopivaksi katsomillaan alueilla.

että Pohjoismaat ryhtyvät järkevässä määrin käyttämään toistensa pohjoismaisia digitaalisia ratkaisuja uusien ainutlaatuisten kansallisten ratkaisujen kehittämisen sijaan.

Suositus 14/2025: Norjan, Ruotsin ja Suomen hallitusten välinen yhteistyö kiinteän logistiikkayhteyden kehittämiseksi Norjasta Atlantin rannikolta Kaakkois-Suomeen (A 2011/UVU)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Suomen, Ruotsin ja Norjan hallitukselle,

että nimetään projektiryhmä tarkoituksena saada aikaan kiinteä logistiikkayhteys (silta, tunneli, hybridi) Atlantin rannikolta Norjasta Kaakkois-Suomeen.

että varmistetaan tehtävän (yksityinen, julkinen, hybridi) rahoitus.

Suositus 15/2025 sähköisestä ajokortista koko Pohjolassa / Pohjoismaiden hallitukset

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että tunnustetaan muiden Pohjoismaiden digitaaliset ajokortit.

että kehitetään digitaalisille ajokorteille yhteiset tekniset standardit, jotta niitä voidaan käyttää henkilöllisyystodistuksena maiden rajojen yli.

että tehdään yhteistyötä, jotta voidaan varmistaa lainvoimaisuus ja yhteensopivuus nykyisten sähköisten henkilötunnisteiden, kuten esimerkiksi Samleikin-, MitID- ja BankID-järjestelmien kanssa.